

Celebra gäster på Järnvägshotellet

1894-08-02 Invigning av stambanan mellan Vännäs och Boden. Närmast t.h. är Järnvägshotellet (C Franke/Skellefteå museum, färglagd)

1893 hade byggnationen av stambanan genom övre Norrland nått Jörn. Järnvägshotellet och stationshuset byggdes samtidigt. Dessa hus var då de enda som fanns – Jörns samhälle fanns inte ännu.

Den här tiden fanns inga nattåg med sovvagnar, och därför behövdes hotell. Jörn blev en sådan nattstation. När kvällen kom stannade helt enkelt tåget för natten. Naturligtvis fick de resande sitta kvar i vagnen om de ville, men om det var kyligt valde nog de flesta att övernatta inomhus.

Efter ett par år fanns flera övernattningsställen nära stationen, men finast bland dem var järnvägshotellet med både 1, II och III klass matsalar. Omsättningen var tydligen stor, eftersom man redan efter fyra år hade ritningar klara för en stor utbyggnad.

Ett antal celebriteter har gästat hotellet. Här är några.

Oskar II och kronprins Gustav (V)

2 augusti 1894 var en stor dag för Jörn, som då besöktes av kung Oskar II, kronprinsen och många andra prominenta personer.

Sällskapet åt lunch på Järnvägshotellet innan de åkte vidare mot Boden. Förhoppningen att kungen skulle säga några ord grusades.

1900 Kungafamiljen med en sittande Oskar II framför en stående kronprins Gustav

1894-08-02 Oskar II inviger stambanan Vännäs-Boden med ett tal på Bodens station (Digitalt museum, färglagd)

Rabindranath Tagore

Den indisk bengaliske poeten fick litteraturpriset 1913 vid 52 års ålder. Främst kanske för sin engelska översättning av Gitanjali. Han var den första nobelpristagaren som inte var vit.

Kanske bidrog det till Nobelpriset att han såg ut som en orientalisk vishetslärare och guru av det slag som många européer vurmade för vid sekelskiftet.

Han har skapat mängder av böcker och är en mycket firad författare i Indien och Bangladesh och har skrivit båda ländernas nationalsånger.

Han passerade Jörn på tågresan från eller till Indien. Idag tar det två dygn men då längre tid. Endera vägen passerade han Jörn.

Vid stationshusets vägg stod pojken Gottfrid Carlsson från Rörträsk som kommit dit för att för första gången se ett tåg. Han förstod ingenting när den underligt klädda mannen kom fram till honom och gav honom ett kort med sina autograf.

1905 Sparkstötting vid järnvägsstationen. Längre bort syns Järnvägshotellet (Järnvägsmuseum, färglagd)

Vladimir Lenin

När Ryska Revolutionen bröt ut så var Lenin i exil i Zürich. Resan till Ryssland började i april 1917 och gick via Sverige som var neutralt under första världskriget och därför hade öppna gränser.

1917 Vladimir Iljitj Lenin (med paraply) utanför Stockholms central 1917

På tåget genom Sverige så övernattade Lenin, hans hustru och hans älskarinna och övriga sällskapet i Jörn som var nattstation. Förmodligen natten till 18/4 1917.

Det var april så han kunde välja att sova i den relativa säkerheten och ostördheten i de sovvagnar som fanns på tåget. Eller så kunde han välja den högre komforten i järnvägshotellet. Många tror på det senare men det saknas bevis på detta.

I Haparanda fick Lenin ta sig över Torneälven med släde och byta till ett nytt tåg på den finska sidan.

Hösten 1917 var han sedan med och tog över makten i Ryssland.

Andra Jörn-besökare

Ett annat stort namn som besökt Jörn var 2002. Dåvarande världsettan i golf Tiger Wood kom då tillsammans med Elin Nordegren som han sedan var gift med 2004-2010.

Tiger ville ha en vit jul så de flög från Florida i hans flygplan till Skellefteå där de tillbringade julen 2002 i Pärleström där Elins mor f.d. migrationsminister Barbro Holmberg var född.

De bodde där i Elins mormors sommarstuga. Undertecknad mötte paret när de shoppade på Expert-butiken i Skellefteå centrum.

STIG SANDSTRÖM, STIGSAND49@GMAIL.COM